

Nr 259.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 29 maj 1912.
» » » i Andra kammaren den 29 maj 1912.

Riksdagens skrifvelse till Konungen angående vidtagande af åtgärder till värnpliktiges skyddande mot förlust af innehafda anställningar i statens tjänst eller vid dess arbetsföretag på grund af inkallande till tjänstgöring.

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 19).

(Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 9.)

Till Konungen.

I en inom Riksdagen väckt motion har hemställts om vidtagande af åtgärder till värnpliktiges skyddande mot förlust af innehafda anställningar på grund af inkallande till tjänstgöring.

Beträffande först de i statens tjänst eller vid dess arbetsföretag anställda värnpliktige har utaf upplysningar, som inhämtats från järnvägsstyrelsen, generalpoststyrelsen, telegrafstyrelsen, generaltullstyrelsen, domänstyrelsen samt vattenfallsstyrelsen, framgått, att de i dessa verk anställda värnpliktige äro jämförelsevis väl skyddade mot att förlora

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 14 saml. 71 häft. (Nr 259—261.)

sina anställningar eller lida något men i afseende på befordringsmöjlighet och pensionsrätt därigenom att de inkallas till fullgörande af sin värnplikt. Emellertid finnes exempel på att vid åtminstone ett verk inträffat, att ett mindre antal arbetare blifvit skilda från sina anställningar på grund af värnpliktstjänstgöring. Riksdagen har vidare fäst uppmärksamheten vid att för tre af nämnda verk, nämligen statens järnvägar, telegrafverket och vattenfallsstyrelsen med underlydande verk, äro gällande den 9 februari 1909 utfärdade allmänna bestämmelser rörande vissa deras arbetare, enligt hvilka arbetare, som på grund af militärtjänstgöring måst lämna sin anställning, må, därest han i arbetet visat sig duglig och oförvitlig, vid militärtjänstgöringens slut äga företräde vid antagande af nya arbetare, det vill säga äga endast företrädesrätt till återfående af sina platser, då de efter avslutade vapenöfningar inställa sig för erhållande af arbete. Riksdagen anser emellertid, att en i statens verk anställd värnpliktig icke må i och för fullgörande af sin värnplikt beröfvas sin tjänst eller sitt arbete. Oegentligt synes ock vara, att i nu ifrågavarande hänseende olika bestämmelser tillämpas vid olika verk; och det synes Riksdagen vara angeläget, att enhetliga bestämmelser i detta afseende, såvidt möjligt, utfärdas för statens samtliga verk och inrättningar. Härvid torde då böra beaktas, icke allenast att mer eller mindre fast anställd värnpliktig icke må i och för fullgörande af sin värnplikt beröfvas sin tjänst eller sitt arbete, utan äfven att han icke må af sådan orsak lida något men i afseende å befordran samt rätt till ålderstillägg, pension o. d.

Hvad härefter angår de i enskild tjänst anställda värnpliktige, torde det ej vara möjligt att bereda dessa enahanda rätt som de i statens tjänst eller arbete anställda. Dock synes möjlighet förefinnas, att äfven beträffande dessa det beaktansvärda syftet i någon mån skall kunna vinnas genom åtgärder från det allmännas sida; men då Riksdagen är förvissad om att denna angelägenhet kommer att blifva föremål för behandling af de s. k. försvarsberedningarna, anser Riksdagen någon särskild begäran om utredning härom icke erforderlig. För öfrigt föreställer sig Riksdagen, att, i den mån staten vidtager lämpliga åtgärder på detta område, enskilda arbetsgifvare i största möjliga utsträckning skola följa det af staten gifna exemplet.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke åtgärder böra vidtagas, i syfte att i statens tjänst eller vid dess arbetsföretag

mer eller mindre fast anställda värnpliktige må kunna skyddas mot att i följd af inkallandet till värnpliktens fullgörande förlora sina anställningar och därigenom tillskyndas skada.

Stockholm den 29 maj 1912.

Med undersåtlig vördnad.
